

Datum: 22.08. 2022.

Broj: 02-06-996

Polugodišnji izvještaj Centra za pružanje pravne pomoći TI BiH: Građani sve češće svjedoci korupcije

Sa 154 zabilježene prijave Centru u prvih 6 mjeseci ove godine državna uprava i dalje predstavlja sektor sa najviše neregularnosti

Banja Luka, 22.08.2022: Centar za pružanje besplatne pravne pomoći u borbi protiv korupcije Transparency International u BiH (TI BiH) je u prvoj polovini 2022. godine postupao u 154 predmeta vezana za prijavu korupcije, te je zabilježio 817 poziva građana na besplatnu liniju za prijavu korupcije 0800 55555.

Državna uprava i dalje predstavlja sektor u kom je evidentirano najviše neregularnosti, te su u prvih 6 mjeseci 2022. godine u ovoj oblasti zabilježene 104 prijave, što predstavlja porast u odnosu na isti period prošle godine (66).

Pravosuđe (11), obrazovanje (11) te privatni sektor (14) su oblasti u kojima Centar bilježi konstantan broj predmeta, dok je u oblasti zdravstva primjećen pad broja prijava korupcije u (3) periodu od januara do jula 2022. godine u odnosu na prethodne godine, kada je pandemija COVID-19 izvršila negativan pritisak na ovu oblast.

Najveći broj predmeta u ovom periodu se odnosi na prijave osoba koje su svjedok korupcije, i to 84, što je evidentan porast u odnosu na prethodne godine. Prijave zviždača (17) i osoba koje su žrtva korupcije (43), iako relativno brojne, ne bilježe značajan porast u odnosu na prethodni period, što sugeriše da su građani u većoj mjeri svjesni korupcije kojoj svjedoče u svom okruženju, ali im i dalje nedostaje neophodna institucionalna i pravna zaštita kako bi se odlučili na prijavu u situacijama kada su žrtva korupcije ili kada osjećaju da mogu da trpe posljedice zbog prijave.

Na osnovu postupanja Centra, u ovom periodu je doneseno čak 12 presuda u korist TI BiH protiv javnih organa na svim nivoima vlasti u BiH, i to protiv: Agencije za bankarstvo Federacije BiH, Elektroprivreda BiH, Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, RUGIP RS, Skupštine ZDK, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, JP „Putevi RS“, KJKP „Rad“ Sarajevo, Vodovoda Kozarska Dubica, Grada Trebinja, Općine Hadžići, te RTV Velika Kladaša.

U istom periodu izrečene su 3 preporuke Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH po predstavkama Centra, te je pokrenuto 11 upravnih sporova protiv javnih organa zbog nedostavljanja informacijama od javnog značaja.

Posredstvom Centra TI BiH je kao „umješač“ učestvovao u postupcima protiv Uprave za indirektno oporezivanje BiH zbog diskriminacije Emira Mešića, zviždača koji je tužio ovu ustanovu zbog odmazde koja je nastupila kao reakcija nakon njegovog ukazivanja na korupciju. Kao zainteresovana strana u jednom od najznačajnijih postupaka iz oblasti zaštite zviždača u BiH, TI BiH je Mešiću pružio pomoć i pravnu podršku u zaštiti svojih prava kao osobe koja prijavljuje korupciju.

Osim ovog slučaja Centar je djelovao i na polju imenovanja na javne funkcije osoba koje za to ne ispunjavaju uslove, te su nakon postupanja Centra za pružanje besplatne pravne pomoći neka od imenovanja poništena. Tako je u jednom od predmeta Upravna inspekcija RS je utvrdila da je Branislav Zeljković nezakonito zaposlen na mjesto stručnog savjetnika u Republičkoj upravi civilne zaštite RS. On je na ovo mjesto imenovan iako ne ispunjava uslove i to nakon što je smijenjen sa pozicije direktora Instituta za javno zdravstvo RS zbog nepravilnosti kod nabavki u vrijeme pandemije virusa korona, na šta je TI BiH takođe ukazivao.

Na isti način, TI BiH je Upravnoj inspekciji RS prijavio da v.d. zamjenika direktora Republičke uprave civilne zaštite RS Nenad Ćuk ne ispunjava uslove da bude na toj poziciji, što je i potvrđeno pozivom da se on razriješi sa ove funkcije.

Kao rezultat djelovanja Centra Granična policija BiH je sprovela disciplinski postupak i utvrdila odgovornost graničnog policajca koji je tražio mito prilikom obavljanja svojih dužnosti na graničnom prelazu Brod, .

TI BiH Centar za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije pruža savjetodavnu pravnu pomoć građanima, koji mogu da kontaktiraju Centar putem besplatnog broja 0800 55555 ili putem platforme prijavikorupciju.org.